

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО САМОАНАЛІЗУ ЗАНЯТТЯ ВИКЛАДАЧЕМ

Гаряєва Г.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Авторитарна педагогіка поховала саму ідею самоаналізу. Не можна не погодитися з Ю. Азаровим, він писав: «Як виховний засіб він був закреслений, названий горезвісним самокопанням, нікчемною достаєвщиною, буржуазним досвідом». Це й природно, тому що авторитаризм завжди зорієнтований на бездумну активність, якій рефлексія протипоказана, а самоаналіз завжди пов'язаний з осмисленням власної праці. Не випадково В. А. Сухомлинський писав про те, що «сильним, досвідченим стає педагог, що вміє аналізувати свою працю... У самій своїй основі педагогічна праця – справжня творча праця – стоїть близько до наукового дослідження. Ця близькість, спорідненість полягає насамперед в аналізі фактів і необхідності передбачати. Учитель, що вміє проникати подумки в сутність фактів, у причинно-наслідкові зв'язки між ними, запобігає багатьом труднощам і невдачам...». В основі творчої праці викладача знаходиться, насамперед, вміння аналізувати свою педагогічну діяльність. Самоаналіз заняття, як один з інструментів самовдосконалення викладача, формування й розвитку його професійних якостей, дає можливість:

- формуванню й розвивати творчу свідомість, що виявляється в умінні сформулювати й поставити мету своєї діяльності й діяльності студентів;
- розвинути вміння встановлювати зв'язки між умовами своєї педагогічної діяльності й засобами досягнення педагогічних цілей;
- формуванню вміння чітко планувати й передбачати результати своєї педагогічної праці;
- сформуванню педагогічну самосвідомість викладача, коли він поступово починає бачити, розуміти необхідний й істотний зв'язок між способом його дій і кінцевим результатом заняття.

Від уміння аналізувати власне заняття, конкретні педагогічні ситуації, що виникають у ньому, результати педагогічних впливів на студента, результати своєї праці багато в чому залежить вміння викладача спланувати, організувати, проконтролювати, відрегулювати свою педагогічну діяльність. Від самоаналізу заняття багато в чому залежить педагогічна майстерність викладача, продуктивність його педагогічної праці. Системний підхід до самоаналізу заняття формує системне бачення викладача й допомагає йому краще осмислити власну роботу. Справжній самоаналіз – це роздум про те, що необхідно зробити у плані свого професійного вдосконалення. Було б наївно вважати, що викладачі у своїй основній масі володіють методикою системного самоаналізу занять. Цього треба навчати наполегливо й систематично. Викладач-майстер починається із засвоєння аналізу власної праці.